

ARBO STUDIE

Verandering in ploegsamenstelling veroorzaakt vaak stress bij offshore-personeel

Drs. Wybbo Masselink

15 000 mensen werken in de off shore-industrie. Op olie- en gasplatforms op zee zijn complete bedrijven gehuisvest. Wonen en werken worden daar gedurende een bepaalde tijd gecombineerd, waarna de werkers weer thuis op adem kunnen komen.

Wat zijn de oorzaken van psychosociale en beroepsmatige stress bij het off shore-personeel en wat is het verband met het aantal ongevallen dat zich jaarlijks voor- doet in deze tak van industrie?

Een eerste onderzoek op dit terrein is verricht door Valerie J. Sutherland en Cary L. Cooper van het Manchester Institute of Science and Technology. In het onderzoek zijn 200 Engelse en Nederlandse off-shore medewerkers, die op verschillende boorplatforms werken, betrokken.

De studie legt relaties tussen arbeidsstress, persoonlijkheid en ongevallen. Naast meerdere persoonlijke gegevens is met name gekeken naar de mate van arbeidssatisfactie en geestelijke gezondheid.

Het blijkt dat zowel een lage arbeids-satisfactie en het ervaren van veel geestelijke gezondheidsproblemen een sterke relatie heeft met het aantal on-gevallen. De vraag rijst aan welke variabelen bij deze werknemers voor- spellende waarde moet worden toe- gekend indien gesproken wordt over ar- beidssatisfactie en geestelijke gezond- heid?

Uit het onderzoek blijkt dat de ar- beidssatisfactie in belangrijke mate statistisch samen te hangen met de onderlinge verhoudingen op het werk en de relaties thuis, alsook de onze- kerheid op het werk, taakintrinsieke factoren en het aantal kinderen (zorg voor opvoeding, voor financiën en continuïteit in het werk). De ervaren geestelijke gezondheid heeft een ster- ke relatie met een aantal persoonlijk- heids- en gedragskenmerken (type

A), eveneens met de relaties op het werk en thuis, met het wonen op het boorplatform en de burgerlijke staat (wel/niet getrouwd of relatie). De vraag rijst wel of bepaalde gedrags- kenmerken (type A) nu juist mede oorzaak zijn van ongevallen of juist het gevolg daarvan. Verder onder- zoek moet dit uitwijzen.

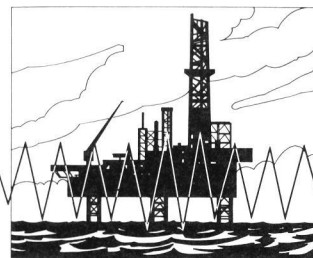

Overlevingspakken (survival-suits) en zwemvesten: de beste combinatie. Foto: VI.

Man & Accidents Offshore

an examination of the costs of stress among workers on oil and gas rigs

Valerie J Sutherland BSc MSc
Cary L Cooper BS MBA MSc PhD FBPsS

DIETSMANN

'Man & Accidents Offshore' is verkrijg- baar bij het Book Sales Department van Lloyd's of London Press Ltd., Sheepen Place, Colchester, Essex CO3 3LP, Eng- land. Tel.: (0206) 69222 ext. 259. Prijs £ 45, waarbij verzending is inbegrepen. Het is ook in de Bibliotheek van het Veiligheidsinstituut aanwezig.

Persoonlijke veiligheid

De onderzoekers komen tot de con- clusie dat veel stress veroorzaakt wordt door slechte (of verslechterde) werkrelaties als gevolg van regelmati- ge veranderingen in de samenstelling van de ploegen. Eveneens wordt dit veroorzaakt door juist een langdurig ►

ARBO STUDIE

samenzijn met dezelfde mensen op het booreiland.

In tegenstelling tot de werknemers die aan land werken blijken de off-shore werkers zeer ongerust over hun persoonlijke veiligheid, vermoeidheid en over de competentie van hun collega's. Eveneens zijn zij ongerust over de snelle technologische ontwikkelingen in het vak in de zin of zij in staat zijn deze te volgen.

Interessant is te constateren dat er aanzienlijke verschillen bestaan tussen de off-shore medewerkers uit Groot-Brittannië en Nederland. Nederlanders blijken gemiddeld meer tevreden met hun werk (zelfs tevredener dan on-shore werkers) en ervaren hun geestelijke gezondheid als beter. De onderzoekers veronderstellen dat de betere huisvesting op het booreiland, de geringere omvang van de booreilanden waarop de Nederlanders werken en een geringer aantal kinderen hiervoor een verklaring kun-

nen bieden. Echter, verder onderzoek is hiervoor nodig.

De implicaties van het onderzoek hebben betrekking op nauwkeuriger selectie van het personeel, m.n. het in overeenstemming brengen tussen verwachtingen van de sollicitant met het feitelijke werk en de werkomstandigheden. Verbetering van de werkrelaties kan plaatsvinden door vaste ploegen te formeren, die gedurende een bepaalde – niet te lange – tijd samenwerken. Ook lijkt de huisvesting voor verbetering vatbaar; tweepersoons hutten voldoen beter dan de vierpersoons. Om te kunnen praten over werk- en thuisproblematiek is sociaal-psychologische begeleiding noodzakelijk.

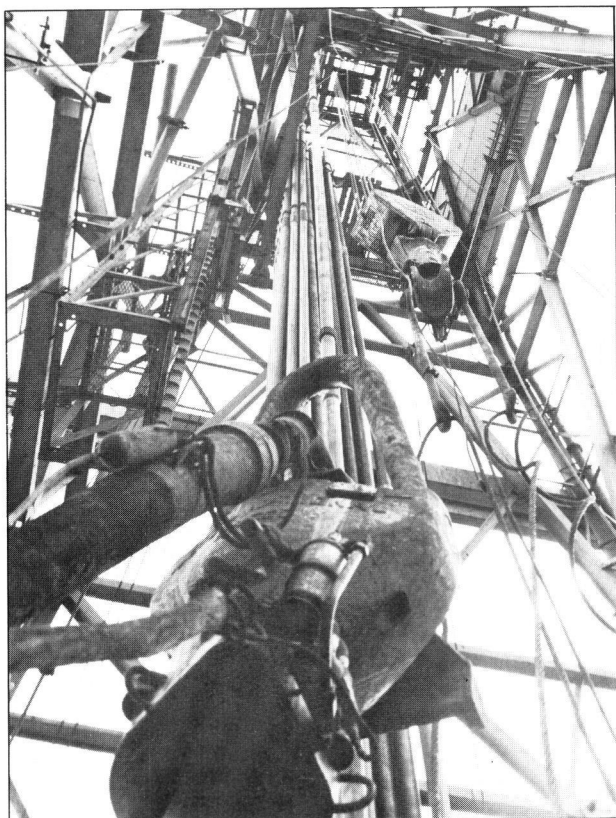
Variaties in veiligheidsboodschappen

De veiligheid, waaraan overigens veel aandacht wordt besteed, blijkt toch voor verbetering vatbaar. Geconstateerd wordt dat veiligheidsbijeenkomsten wellicht aan hun doel voorbij-schieten juist door overaccentuering,

hetgeen volgens de onderzoekers tot obsessies leidt.

De 'veiligheidsboodschappen' dienen dan ook in verschillende vormen te worden aangeboden. In dit verband worden het gebruik van simulatoren en rollenspelen in trainingen genoemd. Alhoewel deze vormen duurder zijn wegen ze volgens de onderzoekers op tegen de kosten van ongevallen.

Dat veiligheid en ongevallen in deze tak van industrie in de belangstelling staan blijkt ook uit de trainingen voor duizend supervisors die het Veiligheidsinstituut voor de Nederlandse Aardoliemaatschappij (NAM) verzorgt. Deze trainingen hebben naast het veiligheidsbewust worden van deze groep met name tot doel om de communicatie en motivatie van off- en on-shore medewerkers over veiligheid te bevorderen. Zoals ook uit het besproken onderzoek blijkt is dat van groot belang. ○

De boortoren naar boven gezien. Boorpijpsecties ter lengte van 27 m. Hoogste punt van de boortoren $\pm$ 60 m boven de waterspiegel. Let op het zware hijsgereedschap. Foto: VI.

Een oefening met de rubberen reddingsboot bij het alarm 'man-over-boord'. Helicopterdek 37 m boven wateroppervlak. Foto: VI.